BASIC NOT BASIC

ธรรมดา ไม่ธรรมดา

อาจารย์กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์
**ภาควิชาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น*
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

"โลกร้อน" เป็นภาวการณ์และปัญหาที่หลายคนคงรู้จักและคุ้นเคยกับมันมาช่วงระยะหนึ่งจนกลายเป็นเรื่องที่อาจเรียกได้ว่า "ธรรมดา"สำหรับคนที่ติดตามปัญหามาโดยตลอด โดยที่อาจหลงลืมไปว่า พฤติกรรมการซื้อหรือการบริโภคสินค้าอย่างสิ้นเปลือง การใช้สิ่งของบางอย่างในชีวิตประจำวันนั้น เป็นการกระตุ้นภาวะโลกร้อนขึ้นไปอีก

พฤติกรรมการซื้อซ้ำ ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งหรือการซื้อสินค้าเดิมอยู่เรื่อยๆนั้นเองเป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการกระตุ้นดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อเกิดการซื้อสินค้าชิ้นหนึ่ง แล้วไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่คุ้มค่ากับจำนวนอายุของทรัพยากรนั้น ก็ถือเป็นการเริ่มการทิ้ง เริ่มสร้างขยะให้แก่โลกใบนี้ การเริ่มสร้างขยะจากพฤติกรรมการซื้อซ้ำนี้เห็นได้จากวัยรุ่นซึ่งส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการในเลือกซื้อและความต้องการรูปแบบของเสื้อผ้าที่มีความเฉพาะตนและไม่เหมือนใครมากขึ้น จากลักษณะการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อขายในตลาดระดับกลางที่เน้นการแยกขายประเภทสินค้าเสื้อผ้าท่อนบนล่างให้มีมากขึ้นในคอลเลคชั่น เพื่อให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสในการเลือกใส่แบบตามใจของตนเอง อีกทั้งความต้องการในการแต่งกายที่ไม่อยากซ้ำใครของวัยรุ่นนั้นทำให้ปริมาณการซื้อสินค้ามือสองซึ่งเป็นกระแสนิยมของตลาดแฟชั่นเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้ตลาดนัดขายสินค้ามือสองมีมากขึ้นตามสถานที่ต่างๆ ทำให้วัยรุ่นสามารถหาสินค้าเสื้อผ้าที่มีรูปแบบที่แปลกใหม่ หรือมีตัวเดียวในโลกมาใช้ได้ ในส่วนของราคา สินค้าประเภทเสื้อผ้ามือสองนั้นมีราคาที่ถูกกว่าตลาดระดับกลางและท้องตลาดทั่วไป ทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อโดยไม่ต้องพิจารณานานมาก ประกอบกับในช่วงสามปีที่ผ่านมานั้น ตลาดสินค้าแฟชั่นระดับกลางในประเทศไทยจะมีรูปแบบการนำเสนอการตลาดแบบขายเร็ว ปริมาณมากและมีราคาที่ถูกกว่าเดิม มีรูปแบบสินค้าที่ล้าสมัยอย่างรวดเร็ว หรือใช้ไม่กี่ครั้งแล้วต้องทิ้งเพื่อให้ทันกับการซื้อสินค้าในช่วงใหม่

จากผลการสำรวจเบื้องต้นพบว่าวัยรุ่นถึงวัยทำงานตอนต้นอายุประมาณ 17-30ปี จำนวนมากกว่าร้อยละแปดสิบนั้นมีเสื้อผ้าแขวนอยู่เต็มตู้ในราวเสื้อผ้า ทั้งเสื้อผ้ามือหนึ่งและมือสอง แต่ส่วนใหญ่มักคิดว่าตนเองไม่มีเสื้อผ้าใส่ ซึ่งบางตัวก็ใส่เพียงครั้งเดียว หรือบางตัวไม่อยากใส่เพราะมีขนาดไม่พอดีแต่ซื้อเพราะเป็นรูปแบบหรือสไตล์ที่ชอบ จากพฤติกรรมการซื้อที่กล่าวมานี้ จึงเป็นเหตุ

ทำให้มีความต้องการที่จะซื้อเสื้อผ้าใหม่อยู่เสมอ ส่วนเสื้อผ้าเดิมก็ต้องจัดเก็บไว้ไม่ได้ใช้งาน หรือต้องทิ้งไป

เสื้อยืดหรือทีเชิ้ตเป็นหนึ่งในอันดับต้นๆของเสื้อผ้าที่วัยรุ่นมีอยู่จำนวนมากในตู้เสื้อผ้า อาจเพราะสวมใส่ได้หลากหลายโอกาส ใส่สบายเหมาะสมกับสภาพอากาศในประเทศไทย อีกทั้งยังมีราคาไม่แพงมากเท่าเสื้อผ้าประเภทอื่น เป็นสินค้าที่ขายง่าย ตั้งราคาขายถูกกว่าสินค้าประเภทอื่นในคอลเลคชั่นได้ มีหลากหลายสี หลายขนาดและลายพิมพ์ ทั้งนี้ทำให้ปริมาณของเสื้อยืดที่ถูกพับเก็บในตู้เสื้อผ้าของวัยรุ่นสร้างให้เกิดเป็นปัญหาการสิ้นเปลืองทรัพยากรและเกิดการสร้างนิสัยใช้แล้วทิ้งเลย

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวที่สามารถทำได้ไม่ยากคือการ “**Reuse**” เพื่อลดการทิ้ง หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบต่างๆ อาจเกิดจากการเปลี่ยนสภาพไป หรือยังคงเห็นโครงสร้างเดิม ซึ่งเป็นวิธีสำคัญจะช่วยยืดอายุการใช้งานสินค้า และใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด เพื่อลดความจำเป็นและความต้องการในการซื้อสินค้าใหม่ที่มีราคาแพงกว่า ทั้งนี้การ “**Reuse**” เสื้อผ้าจะไม่สามารถผลิตในปริมาณมากได้ และมีลักษณะแตกต่างจากเสื้อผ้าทั่วไป กล่าวคือหากทำให้เสื้อนั้นมีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นหรือเทคนิค รายละเอียดการตัดเย็บที่ต้องทำด้วยมือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมการเลือกซื้อและความต้องการของวัยรุ่นที่ต้องการรูปแบบเฉพาะตนไม่เหมือนใคร ไม่ซ้ำใคร การ“**Reuse**” ถึงแม้จะเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ แต่สามารถเริ่มต้นได้ง่ายด้วยการปลูกจิตสำนึกให้วัยรุ่นตระหนักถึงการใช้งานผ่านสินค้าที่ผลิตเองหรือซื้อมาเอง

“Basic not basic” หรือธรรมดา ไม่ธรรมดา การสร้างสรรค์เสื้อยืดธรรมดาแบบใหม่ ซึ่งเป็นลักษณะของการบูรณาการความคิดที่ต้องการลดการทิ้งและยืดอายุการใช้งานของเสื้อยืดเข้ากับกระบวนการสร้างสรรค์งานแฟชั่น เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบเสื้อยืดใหม่ด้วยแนวทางในการออกแบบนั้นมีอยู่มากมายหลากหลาย ใน **“Basic not basic”** นั้น ได้จัดแนวทาง ที่นักออกแบบผลิตภัณฑ์สถาปนิก หรือนักออกแบบแฟชั่นนิยมสร้างสรรค์กัน และได้สรุปเป็นออกเป็น 5 แนวทางที่เหมาะสมกับการตัดเย็บผ้ายืดและง่ายต่อการทำความเข้าใจ ได้แก่ **การแทรกขยาย เพิ่มเติม / คงรูป / ลดย่อตัดออก / ปรับเปลี่ยน / เปลี่ยนรูป**

ในการสร้างสรรค์งานออกแบบนั้นมีลักษณะที่ไม่ตายตัว คืองานออกแบบไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่เสมอไป หากงานออกแบบนั้นแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของบุคคลนั้นอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมด้วยการเพิ่ม Style in Fashion ให้เสื้อผ้าประดิษฐ์ขึ้นมานั้น

ทำเรื่องที่คิดว่าธรรมดา ให้เป็นสิ่งที่ไม่ธรรมดาด้วยการสร้างสรรค์ ให้ความรู้และจุดประกายความเป็นตัวตนจากการเริ่มลงมือประดิษฐ์ด้วยตนเอง กระตุ้นให้คิดและมีจิตสำนึกในการออกแบบความคิด การนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อลดการทิ้ง ลดการผลิตจากแหล่งอุตสาหกรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของวัยรุ่น